



# Чому ґрунт - важливе тіло природи.

**Мета:** продовжувати формування знання і вмінь щодо ґрунтів; знати склад ґрунту та його значення для живих організмів; продовжувати вчити виявляти пізнавальну активність на уроках, співпрацювати і взаємодіяти з іншими у різних ситуаціях (навчання, гра); розвивати увагу, мислення, мовлення.

Увесь світ годую,  
а сам не їм.



Пригадайте, що таке ґрунт. Що входить до його складу?

Ґрунт – верхній пухкий  
шар землі, на якому  
ростуть рослини.





Розглядаючи уривистий берег річки чи крутий схил яру, можна помітити, що верхній шар землі відрізняється від інших. Він темний, грудкуватий. У ньому розростається коріння рослин, живуть комахи, черв'яки та інші тварини.



**Ґру́нт** — це верхній родючий шар землі, на якому ростуть рослини та живуть різні організми.



## Для чого рослинам і тваринам потрібний ґрунт?

З ґрунту рослини корінням вбирають воду і розчинені в ній мінеральні речовини. Опале листя, стебла рослин, рештки відмерлих тварин перегнивають завдяки мікроорганізмам, і з них утворюється **перегній(гумус)**. У ґрунті живуть дощові черв'яки, комахи та їхні личинки, кроти, землерийки та інші тварини. Вони роблять ходи у ґрунті і полегшують проникнення в нього води й повітря.

Сьогодні  
14.11.2022

## Із чого складається ґрунт?

У чорному або темно-коричневому ґрунті багато перегною. Цей ґрунт дуже **родючий**. Родючість ґрунту – основна його властивість. У сірому або світло-жовтому ґрунті мало перегною. Цей ґрунт потребує добрив.

### Склад ґрунту

Повітря

Вода

Мінеральні  
солі

Перегній

Пісок

Глина





Сьогодні  
14.11.2022

Перегляд відео



VIDEO





Разом з учителем нагрійте ґрунт на вогні у бляшанці.  
Потримайте над ним шматочок скла або дзеркало.  
Що ви помітили? Чому на склі або на дзеркалі з'явилися краплинки води?



Цим дослідом можна  
підтвердити, що до  
складу ґрунту входить  
вода.



Дізнайтеся, якого кольору ґрунт на шкільних клумбах. Що ви можете сказати про його родючість? Розкажіть, як удобрюють ґрунт на вашій присадибній ділянці, клумбі, грядці.



Сьогодні  
14.11.2022

Час перевірити, про що ми дізналися на уроці

Розкажіть, яке значення ґрунту для рослин і тварин.

Які досліді підтверджують, що в ґрунті є повітря і вода?

Яка роль організмів в утворенні ґрунту?

Назвіть основну властивість ґрунту. Від чого вона залежить?





Сьогодні  
14.11.2022

## Робота в зошитах

### Завдання 1

Познач ✓, що надає ґрунту темного кольору .

☐

мінеральні  
речовини

☒

перегній

☐

глина

☐

пісок

☐

вода

☐

повітря

### Завдання 2

Де в тебе вдома вирощують рослини: на присадибній ділянці, клумбі, у вазонах? Як підвищити родючість ґрунту? Запиши.

Підвищити врожайність допомагають передпосівна  
обробка ґрунту, оранка, своєчасний посів, застосування  
засобів захисту рослин від шкідників і захворювань, обробка  
ділянки від бур'янів, і регулярний полив та удобрення ґрунту.



## Завдання 3

Розглянь малюнок. Подумай, як рослини і тварини впливають на ґрунт. Запиши.



Рослини та тварини, мають особливий вплив на ґрунт. Перш за все, рослини – це головне джерело, звідки ґрунт бере органічні речовини. Без цього було б неможливе створення гумусу. Також рослини обробляють енергію сонця і завдяки цьому ґрунт насичується значною кількістю необхідних поживних речовин.

Рослинами харчуються живі істоти. У результаті перетравлення їжі, відбувається удобрення ґрунту. Окрім цього, кожна тваринка впливає на ґрунт по-своєму. Так, бобри будують греблі та затоплюють ґрунти. Майже кожна тварина витоптує та рихлить землю, що здійснює позитивний вплив.



Ґрунт – це верхній родючий шар землі, на якому ростуть рослини та живуть різні організми.

До складу ґрунту входять: пісок, глина, вода, повітря, мінеральні речовини, перегній.

Основна властивість ґрунту – родючість.





Важливу роль в утворенні ґрунту  
відіграють дощові черв'яки.  
Поглинаючи разом з ґрунтом  
величезну кількість рослинних  
решток, вони пропускають їх через  
себе і збагачують ґрунт поживними  
речовинами.

Щоб дізнатися, з яких компонентів складається ґрунт, замість з грудочки ґрунту «тісто». Розкачайте його і зробіть невеличке кільце діаметром 4 см. Якщо в ґрунті міститься багато піску, кільця з нього не вийде. Якщо кільце з ґрунту зробити можна, але воно тріскається, то це означає, що в ньому є глина і пісок, але більше піску. Якщо кільце не тріскається, то в ґрунті більше глини.



Сьогодні  
14.11.2022

Домашнє завдання



**П.с.120-124,  
практ.завд.  
З.с.55 (завд.1-3).**